

Több és jobb munkával köszöntik a szegedi üzemek

a Szakszervezetek XVIII. kongresszusát

A szegedi üzemek dolgozói lelkesen készültek a szakszervezetek ma kezdődő XVIII. kongresszusára. Tudják, hogy a kongresszus nagy segítséget ad iparunk fejlődéséhez, a szocializmus építéséhez. A kongresszus résztvevői lerögzítik majd eddigi eredményeiket, értékelik eddigi munkájukat s ugyanakkor a párt útmutatása alapján megszabják azokat a feladatokat, amelyeket a jövőben a haladás és a felemelkedés érdekében végre kell hajtaniuk. Az üzemek dolgozói éppen ezért értékes feljárásokat tettek a kongresszus tiszteletére.

Verseny a brigádok között

A XI-es számú Autójavító Vállalat dolgozói szakszervezeti napon foglalkoztak a kongresszus jelentőségével. Simonovits István, a vállalat ÜB-elnöke, a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete Központi Vezetőségének tagja tartott előadást.

Az üzem dolgozói elhatározták, hogy e nap tiszteletére emelik teljesítményüket. Valamennyien értékes felajánlásokat tettek. Egyik jelentős kollektív vállalás az, hogy az üzem dolgozói a kongresszus tiszteletére a vállalatvezetőség segítségével elkészítik az 1953. évi új kollektív szerződést. Ugyancsak egységesen határozták el, hogy a kongresszus időszaka alatt békeműszakot tartanak.

Műszakunkint újabb és újabb eredmények születtek. Ezek az új győzelmek bizonyítják, hogy a XI-es számú Autójavító Vállalat dolgozói valóra is váltják adott szavukat. Mihaleczki András és Tóth Imre okleveles sztahanovista motorszerelők szép eredményeket értek el már eddig is. Felajánlásuk, hogy a kongresszus tiszteletére szorgalmas munkájukkal megszerzik a sztahanovista jelvényt. Mihaleczki elvtárs eddig 216,2, Tóth Imre elvtárs pedig 203,5 százalékosan érte el. Simonovits István ÜB-elnök elvtárs a kongresszus tiszteletére versenyre hívta az üzem valamennyi dolgozóját. Simonovits elvtárs 192,4 százalékosan ért el. A brigádok között is nemes versengés indult meg. A verseny-

ben valamennyi brigád kiemelkedő teljesítményt ért el. Örhalmi Sándor autószerelő brigádja 196,7, Jenei karosszéria építő brigád 191, Kiss autószerelő brigád pedig 152,5 százalékosan teljesített.

A XI-es számú Autójavító Vállalat dolgozóinak munkáját jól segítik a szakszervezeti bizalmiak. Jó felvilágosító munkával magyarázták meg a dolgozóknak a szakszervezetek XVIII. kongresszusának jelentőségét és szemelvény példamutató munkáit, így is harcoltak az adotti szó valóra váltásáért.

Sarnyai Vencel

A szakszervezeti bizalmiak rendszeresebb segítsége

A Szegedi Gyufagyárban a szakszervezet egyre szorosabban fűzi a dolgozókkal a kapcsolatot. Aktíván kereszttel munkosait a terv végrehajtására. A munkaverseny naponta értékelik az üzemben. A szakszervezeti bizalmiak rendszeresen vezetik naplójukba a csoportjukba tartozó munkások teljesítményét. Oláh Lászlóné beldoboz készítő rendszeresen ellenőrzi a csoportjába tartozók termelési eredményeit. A XVIII. Szakszervezeti Kongresszusra úgy készül, hogy nagyobb segítséget nyújt a dolgozóknak az április 4-re tett fogadalmak valóra váltásában. Stefkó Istvánné a töltő teremben bizalmi. Saját példájával fegyelmeztet magatartásával neveli a terem dolgozóit. Naponta túllépheti normáit. A csoportjába tartozók követik példáját. Egyetlen dolgozó sincs — a beosztottai közül — aki 100 százalékosan teljesít.

A Szegedi Gyufagyárban az üzem kollektív szerződését megbeszélést már a dolgozókkal. Az üzemrészek munkáit több javaslatlall egészítették ki a kollektív szerződést.

A szakszervezet a munkaverseny eredményeit eddig is fali táblákon és az üzemrészekben a bizalmiak segítségével népszerűsítette. A jól dolgozó sztahanovistákat példaként állították a gyengébbek elé. A Szakszervezeti Kongresszus tiszteletére a versenyeredmények népszerűsítésére még nagyobb gondot ügyeltek. A dolgozók gépeinél is és az üzem-

részek falán kifüggesztett verseny táblán is feltűntek, ki az üzemrészek legjobb teljesítője. A lemaradóknek segítséget nyújtanak a sztahanovisták, munkamódszerük átadásával.

A termelés egyenletes növelése

Az Üzemi Bizottság elnöke értekezleten ismertette a kongresszus javaslatvezetést. Beszélte arról, hogy az üzemi szakszervezeti bizottságnak fokozottabb feladatokat kell megvalósítania. Ehhez minden dolgozó támogatására szükség van. Az értekezlet résztvevői megfogadták, hogy a termelés egyenletes növelésével még jobb minőségű seprőket készítenek.

Nagy József seprőkészítő példaként az első negyedévi tervét két nappal hamarabb fejezte be és minőségileg kifogástalan árut gyárt. Farkas Ferenc vállalta, hogy eddigi teljesítményét 2 százalékkal emeli. Molnár Sándor és Ökrész József hasonlóképpen 2 százalékos túlteljesítést vállalt és megfogadta, hogy minőségi munkáját 90 százalékról 92-re javítja. A felajánlások közül kiemelkedik Oláh Jolán ifjúmunkás fogadalma, aki eddigi 160 százalékos átlageredményét 165-re fokozza. Kovács Ferencné csoportja a munkafegyelmeg megszilárdítására és a terv naponta való teljesítésére tett ígéretet. Az újonnan bekerült dolgozók nevelését is vállalták, hogy azok a legközelebbi időn belül jó szakmunkások legyenek.

A szakszervezet aktívai segítségével még fokozottabb figyelemmel vizsgálja az exportra készülő gyártmányokat. A reklamáció mentes áru érdekében több szakmai segítséget nyújtanak a kiváló minőségű seprő készítése érdekében.

Felszabadulásunk ünnepére tett ígéretük nagyrészt már végrehajtották a Seprőgyár dolgozói. A XVIII. Szakszervezeti Kongresszus tiszteletére tett felajánlások valóra váltásával még jobban megkövetik az első negyedévi terv befejezésének határidejét.

Schwarz István

A névhez méltón dolgoznak

a Paprikafeldolgozó Zója ifjúmunkás brigádjának tagjai

1952 decemberében történt. A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál négy fiatal DISZ tag dolgozott együtt a kézi csomagolásnál. Egyik nap a munkaidő befejezése után útjuk a szemáriumra vezetett, ahol Zója, a hős szovjet partizán életével ismerkedtek meg. A négy ifjúmunkás Csányi Ilona, Balatoni Istvánné, Papdi Ferencné, Mrarinác Józsefné már régen foglalkoztak a brigád alakítás gondolatával és most amikor Zójáról hallottak, megért bennük az elhatározás: brigádot alakítanak és brigádukat Zójáról nevezik el. A szemárium után, még sokat beszéltek Zójáról. A négy ifjúmunkás közül Balatoni Istvánné megjegyezte — ha Zójáról nevezzük el a brigádunkat, nekünk is olyanná kell lennünk,

olyanná kell lennünk,

mint ő volt. Zója a Honvédő Házban volt hős, nekünk viszont a munkában kell helyt állnunk. A többiek egyetértettek Balatoniéval, s ígéretet tettek, hogy máttól lesznek Zója nevéhez.

Igy alakult meg a Zója brigád a Paprikafeldolgozó Vállalatnál. Ebben az időben a brigád tagjai 118 százalékos átlaggal dolgoztak. Nem elégedtek meg azonban az eredményeikkel Zója, a hős partizán, hőstetteivel szorgosította hazáját. Úgy érezték, hogy nekik is mindennap fokozni kell eredményeiket. A vállalat valamennyi dolgozója nagy érdeklődéssel figyelemmel kísérte a brigád tagjainak egyre szöbb és eredményesebb munkáját. A brigád tagjai

meg artották adott szavukat.

Rövidesen az üzem legjobb ifjúmunkásává váltak, akikről büszkén beszélnek az üzemrészek dolgozói. December 21-ét, Szatán elvtárs születésnapját 134 százalékos eredményre küszöbölték.

A Zója brigád tagjai nemcsak a termelésben állják meg helyüket, de politikai oktatáson is az első köztartoznak. Példamutatóan ta-

nulnak, s az oktatáson gondosan el-készített jegyzettel jelennek meg, s felvilágosító munkát végeznek azok között, akik nem járnak pontosan a szemáriumokra. Baló Mihályné, az üzemi pártszervezet titkára sok segítséget nyújt munkájukhoz, segíti őket hibáik felszámolásában és irányítással látja el őket.

Az 1953-as év elején a Zója brigád tagjai megsokszorozódott munkakalendáriummal kezdték meg munkájukat. Szorgos munkájuk eredményét híven tükrözi vissza a január hónap első tíz napjának 127 százalékos teljesítménye is. Példamutató munkájukat sokan követik. Egyik napon a Zója brigád tagjai újabb megbeszélést tartottak, ahol elhatározták, hogy segítik a gyengén teljesítőket, átadják tapasztalataikat, hogy azok, akik ma még gyengén teljesítenek, rövid időn belül a jó teljesítők közé zárkozzanak fel.

A Zója brigád két tagja, Csányi Ilona, Mrarinác Józsefné ámentek egy másik brigádba, hogy ott

szakmai tudásukat átadják

dolgozó társaiknak. Felcserélődtek a brigád tagjai. A Zója brigádba Ludvai Mihályné és Sándor Jánosné került, akik már nem fiatal munkások, de szívesen vették Baloghné és Papdi Ferencné ifjúmunkások tanítását. Azelőtt alig érték el a száz százalékos. Rövid egy hónap alatt már elcsajfították a helyes és gyors munkamódszerüket, s ma már együtt haladnak a Zója brigád ifjúmunkásaival. 137 százalékos teljesítményükkel.

Bár a Zója brigád egy időre két részre vált, azórt a brigád többi tagjaival minden nap a munka megkezdése előtt újra találkoznak. Naponta kiesszik egymás tapasztalatait, s elmondják egymás között, hogy milyen eredményeket értek el az új brigádban. Csányi Ilona büszkén és önmagától sugárzó arccal számol be a Zója brigád tagjainak, hogy a mált beosztott Márton Istvánné már hasonlóan szép eredményeket ért el. Megtanította a gépi csomagolásra, a gép helyes kezelé-

sére. Jelenleg 136 százalékos átlaggal dolgozik. Mrarinác Józsefné, a brigád negyedik tagjai is eredményes munkát végez. Ó Kállai Emilné és Rózsa Máriát tanítja, akik azelőtt jóval a 100 százalékos alatt teljesítettek. Február első dekádjában Kállainé 105, Rózsa Mária pedig 110 százalékosan ért el.

A brigád tagjai egymással versenyezve végzik napi munkájukat, s ha majd az üzemrészekben a gyengén teljesítő dolgozó társaikat megtanítják a gyors csomagolási módszerre, akkor ismét egy brigádban dolgoznak és közösen harcolnak még kiválóbb eredményekért.

A Zója brigád ifjúmunkás tagjai a termelés fokozása mellett élen járnak

a munkafegyelmeg megszilárdítása

terén is. Egyikőjük sem készt még el és nem is marad távol igazolatlanul munkahelyéről. Részt vesznek a 10 perces mozgalmokban, s ezt az időt arra használják fel, hogy előre odakésmintik asztalukra az anyagot és ellenőrzik, hogy minden a legnagyobb rendben legyen, s csak úgy kezdenek nyugodtan napi munkájukhoz.

Most, amikor a Magyar-Szovjet Barátság Hónapját ünnepeljük, a Zója brigád tagjai elsőnek tették meg felajánlásukat, hogy több és jobb minőségű munkájukkal juttassák kifejezésre a Szovjetunió iránti szeretetüket. Megfogadták, hogy a magas teljesítmény előérése mellett, teljesen sejtmentesen dolgoznak és csomagolás közben arra is ügyelnek, hogy a paprika leszárdást teljesen kiküszöböljék.

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat Zója brigádjának ifjúmunkás tagjai tisztelettel és szeretettel üdvözlözik Zója, a hős partizánlány emlékeit, aki fiatal életét hazája megvédéséért áldozta.

B. I.

A Szegedi Egyetem Történeli Intézetének kutatómunkája

A társadalmi tudományok felépítmény az alapon — állapította meg a sztálini nyelvtudományi cikkek alapján Fogarasi Béla elvtárs, a Magyar Tudományos Akadémia 1951. évi nagygyűlésén. Sztálin elvtárs tanításai nyomán hangsúlyozta Fogarasi Béla elvtárs azt is, hogy a társadalomtudományok egész területén meg kell szűnnie minden semlegességnek, közömbösségnek, mert csak így válhatnak a társadalomtudományok cselekvő erővé, amelyek tevékenyen hozzájárulnak alapjuk kialakulásához. A felépítményen belül az ideológia kiépítésében különös fontosságú van a társadalmi tudományoknak, mint amelyeknek az emberek tudatának, gondolkodásának, világnézetének átfogó, lassában döntő segítségét kell nyújtaniuk. Ennek megfelelően soha még társadalmi rendszer nem fordított akkora gondot a társadalomtudományok fejlesztésére, mint a megvalósult szocializmus országai, az immár a kommunizmus felé menetelő Szovjetunió és a szocializmus építő népi demokráciák.

A társadalomtudományok keretén belül különösen fontos szerepet jut a történettudománynak. „Az új felépítmény kialakítása nem lehetséges a régi felépítmény maradványainak felszámolása, megsemmisítése nélkül. A mi viszonyaink között ez döntő fontossággal bír. Le kell leplezni és meg kell semmisíteni a Horthy-rezsim alatt uralkodó reakciós, antidemokratikus elméleteket és módszereket. Fel kell számolni a reakciós idealizmus befolyását a társadalomtudományokban és a természettudományokban... az imperialista szocializmus és kozmopolitizmus megnyilatkozásait, az amerikai állami tudományos szociológia előtti hajbókolást...” — így jelölte ki a tudományok feladatait Fogarasi Béla elvtárs az Akadémia 1951. évi nagygyűlésén.

1948. a fordulat éve volt a történettudományban is. Pártunk vezése azóta érvényesítette a legfelső tudományos szervben, az Akadémián. Pártunk és kormányzatunk hathatós támogatása megteremtette a történettudomány tervszerű munkájának szervezeti kereteit és biztosította a munka anyagi feltételeit. A megindult nagyarányú munka szép eredményekkel jár. Mindezek ellenére a kezdet nehézségei miatt a kutatómunka nem volt elég tervszerű, tárgyköre leszűkült.

Nem részesítette történetkutatómunka kellő figyelemben az 1919-es proletárdiktatúrával és előzményeivel kezdődő és a felszabadulásig tartó legfontosabb korszakot. A felszabadulás utáni idővel pedig egyáltalán nem foglalkoztunk. Nem foglalkoztunk eleget a magyar munkásmozgalom történetével, igen keveset a magyar-orosz kapcsolatokkal, az angol-amerikai tőke gyarmatosító törekvéseivel, a szomszéd népekkel közös harcok haladói hagyományával, kultúrtörténettel.

Az egyetemi történeli intézetek, így a Szegedi Egyetem Történeli Intézete is bekapcsolódott a tervszerű kutatómunkába, amelynek megindítása nem volt kis feladat. Gerőné, Fazekas Erzsébet elvtársnő ideérkezésekor sem oktató, sem tudomány munkát nem talált, mert nem volt marxista-leninista világnézet, a párt álló kinevezett, állandó oktató gárda. Először az oktatómunkát hozta rendbe, megkezdte a tervszerű munkát, közben teremelve meg az oktató és kutatómunka feltételeit, káderrekszervezését, berendezést, könyvtárat. Második lépésként az oktatómunka további fejlesztése mellett elindította a kutatómunkát. A Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjjal és célmunka-kiadásal biztosította a munka anyagi alapjait.

Igy indult meg a Molnár Erik elvtárs által megkezdett munka és a feltárt hiányosságok kiküszöbölése végett. A szegedi munkásság harca a Tanácsköztársaságért című munkaközösségi munka három taglétszámú, akkor még egyetemi hallgató, Dobó Ilona, Gál Endre, Schmidt Katalin kr. taláival. A munka nyersfogalmazványát most készült el és a Szikra kiadásában jelenik meg. 1919-es kapcsolatos adósságunk lerögzése végett indította el Gerőné Fazekas Erzsébet elvtársnő Biró József tanársegéd munkáját. Hódmezővásárhely 1918—1919-ben címmel. Ennek a tanulmányrak a nyersfogalmazványát is elkészült február havában. Az ellenséges ideológiák leplezésének szolgálatában készül Székely Lajos ad. munkus elvtárs A Horthy-korszak

kultúrpolitikája. Szegeden című tanulmánya is, amely ez év őzé-re kerül nyomdába. Hazafias, honvédő hagyományaink ápolása végett vette tervbe Gerőné elvtársnő Bánkúti Imre tanársegéd II. Rákóczi Ferenc hadiipara című tanulmányát. Hazafias hagyományaink ápolását szolgálja az Intézet munkatársai közül Mérei Gyula részvétele Kossuth Lajos népszerű életrajzában megírásában.

A Történeli Intézet további munkájában az Akadémia nagygyűlésén megszabott irányban halad tovább. Négy III. éves egyetemi hallgató: Gulya Károly, Serfőző Lajos, Soós Katalin és Suki Béla foglalkozik A szegedi munkásság helyzete és mozgalmait a Horthy-korszakban című tárgy feldolgozásával. Munkájukat a Magyar Munkásmozgalmi Intézet nagymértékben támogatja azzal, hogy idő-rövidre konzultál velük. Ocskó Gizella III. éves egyetemi hallgató szakdolgozatot készít Mátyás-élek Szegeden címmel.

Polányi Imre elvtárs, személyzeti osztály-vezető A magyarországi szlovák munkásmozgalom 1900—1917. évi történetén dolgozik.

Az ellenséges ideológiák elleni harcot szolgálja Karácsonyi Béla docens elvtársnak A szegedi ferencesek historia domus-a és Giró Szász László tanársegéd A szegedi fogadalmi templom története című készülő tanulmánya, valamint Kulcsár Zsuzsanna docens elvtársnőnek Az inkvizíció történetéről készülő tanulmánya.

Kultúrtörténetírásunk területéhez tartozik Kochné Obermayer Erzsébet készülő tanulmánya A trecento művészeinek osztályhelyezése és ennek hatása munkásságukra című tanulmánya.

Az 1953—54. tanévben és a második öt éves terv folyamán a Történeli Intézet mindenképp a történettudományunk történetének megírásához kíván hozzájárulni a rendelkezésre álló erővel. Már az év utolsó negyedében, jelenleg folyó munkájának nyomdábaadása után hozzálát a munkához Biró József tanársegéd, aki A Széchenyi kérdés történeli irodalma, Gál Endre tanársegéd, aki Márkai Sándor, történeliőr c. témát dolgozza fel. Munkájuk 1954. év végére készül el.

Ugyancsak történettudomány-történeli témát dolgoz fel majd Mérei Gyula is, aki Kossuth Lajos a magyar történelmesben c. tanulmányt fogja elkészíteni. A munkához rögtön hozzálát, amint a magyar történelem egyetemi tankönyve 1790—1849. időre vonatkozó kötetével kapcsolatos szerzői (1825—1848 közötti) rész írója és szerkesztői munkáival, továbbá az 1953. májusi történet-kongresszuson tartandó. Az 1831. évi lengyel szabadsághozmozgalom és a magyar haladói nemesség című előadásának megírásával elkészült.

Tovább folytatja az Intézet a szegedi munkásmozgalmi kutatását és a második öt éves terv folyamán kerít sort az 1945. utáni időre. Fel öhajtja tárt a csongrádi, csanádmezei parasztmozgalom történetét, főleg az 1890-es, 1905—1907, 1918—1919. években. További tudománytörténeli feladatokat Aczárdy Ignác, Grünwald Béla munkásságának feltárását tervezi.

A Történeli Intézet a tudományos kutatómunkához pártunktól, államtól minden támogatást megkap. Az Akadémia biztosítja az anyagi kereteket és az előkészített munkák kiadását. Kutatónapok, alkotásbadaeg engedélyezése révén állami vezetésünk biztosítja a személyi feltételeket is. Bonyos nehézségek azonban átát állnak a zavartalan kutatómunkának. Egyes munkatársakat, így például Székely Lajos, Karácsonyi Béla elvtársakat nagymértékben gátol kutatómunkájukban az, hogy igen fontos és nélkülözhetetlen — oktató és kutatómunkán kívül — előfeladatok között őket megteremti, hogy még nem tudták eléggé fegyelmelt, tervszerű munkához szoktatni magukat, noha utóbbi terén hatalmas lépésben javítják foglalkozásait.

A Történeli Intézet minden dolgozója megígérte, hogy jobb munkaszerkezettel, elméleti tudással, a párt és államtól ömlyi-tetésével, a kutató feladatainak az általános köveleményekhez emelt mértékűvel és szívós, rendszeres kutással hamarabb megkezdik pártunk és államtól sokoldalú gondos támogatást és jó munkájával kívánják meggyorsítani a maga munkaterületén a szocializmus felépítését.

Mérei Gyula